Ч. 313 (14.210). Львів, субота 23. листопада 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

По виборах в Англії.

Вибори до палати послів, які відбулися 14. ц. м., принесли повну перемогу національному урядові під проводом Стенлея Болдуіна. Уряд здобув 425 мандатів, опозиція 181, ще не рішених 4, а два ірляндські посли з Ульстеру відмовились засідати у британській Палаті Послів. Разом 615 послів. Поділ партій такий: Консерв. партія 384 послів. Націон. лібераля 32 пос., Нац. лейбуристи 8 пос., Націоналісти 4 пос. Разом Національна група 425 послів. Лейбур Партія 155 послів, Лібералі 20 пос., Незал. лейбуристи 4 пос., Незалежні 1 пос., Комуністи 1 пос. Разом опозиція 181 послів.

Лейбуристи, які творять опозицію до національного уряду, добули надсподівано мало мандатів. З цього можна вносити на велике зменшення їх впливів. Лейбур партія, яка після війни грала поважну ролю в політиці Великої Британії, тратить свої впливи.

Всі бувші посли, члени Англьо-Українського Комітету, повно вибрані до парляменту. Увійшли до нього також давніші прихильники українців, як о. Джеймс Барр, що в 1931. р. разом з послом Р. Дж. Девисом відвідував Галичину та подав свій звіт з поїздки в парляменті, і посол Бен Райлей (лейбурист). Вибрані також посли сер Волдрон Смидерс (консер.) та посол Ловат Фрейзер (націон.), знані українському громадянству із своєю прихильности до всіх українських справ.

Кол. премієр Мекдоналд і його син, Мелькольм Мекдоналд, міністр кольоній, втратили мандати. *(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)*

Нові присуди за контрреволюцію на совітській Україні.

РИҐА, АТЕ. Згідно з повідомленням з Москви у місті Сталіно на Україні закінчився процес трьох інженірів: Клименка, Луценка і Кондишина, що їх обвинувачували у саботажі. Всіх засудили на кари довгої вязниці від 8 до 12 років. Як бачимо з назвищ усі засуджені — українці.

Бальдшус знову творить
клайпедську директорію.

ПАРИЖ, 22. 11. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє з Ковна: Тому, що Бальдшус всетаки погодився створити директорію, ґубернатор Клайпеди Курвавскас іменував його головою директорії. Другим головою буде мабуть німець з поміркованої партії Бетко. Німецька преса так зясовує хід подій у цій справі: Ґубернатор домагався, щоб до директорії ввійшов один німець. Бальдшус це домагання відкинув. Тоді ґубернатор застеріг собі, що порозуміється з Ковном. Те, що Бальдшус творить знову директорію є вислідом згоди литовського уряду на те, щоб директорія була без литовця.

Протианґлійські настрої в Єгипті зростають.

КАІРО, 22. 11. ПАТ. Вчора пополудні в кількох місцях міста прийшло до нових зударів з поліцією. Юрба кидала камінням на трамваї й авта. В деяких вулицях побили і повиривали ліхтарні. Мілітарні приготування В. Британії тревожать Єгипет. Дотеперішнього команданта Суеського порту єгиптянина, заступив англієць.

Всупереч офіційним комунікатам про те, що опанували ситуацію, вчора знову були маніфестації, підчас яких арештували 50 осіб. Перед будинком партії Вафд 200 маніфестантів обкидало поліцію камінням. 7 поліцаїв ранили. Вечором у місті було спокійно.

Грецький король у Римі.

РИМ, 22. 11. ПАТ. Вчора вполудне італійський король прийняв грецького короля Юрія II. і вручив йому інсиґнії ордеру Анунсіяти. В годині італійський король віддав візиту королеві Юріві у готелі „Ексцельзіор"

Потім король Юрій зложив візиту Мусолінієві у венецькій палаті, а далі Мусоліні ревізитував короля у готелі.

Король Юрій виїджає з Риму опівночі та їде до Бріндізі, де очікує його грецька ескадра.

Протижидівські студентські заворушення в Мадярщині.

БУДАПЕШТ, 22. 11. ПАТ. Протижидівські студентські заворушення, що відбуваються тепер в усіх університетських містах, стають щораз гострішими. Вчора яких 200 студентів вдерлося до будинку висової музичної школи, де виголошено кілька незвичайно гострих промов. Два сильні поліційні відділи обсадили будинок і зачали виганяти студентів. Счинилась бійка між студентами і поліцією, у висліді арештовано яких 100 студентів. Підчас бійки поранено шаблями 7 студентів. Потім студенти пішли походом вулицями жидівської дільниці та бурхливо демонстрували перед жидівськими редакціями. Такі самі демонстрації відбувалися теж у Шеґедині, де студенти домагаються, щоб оголосити бойкот усіх жидівських фірм і щоденників.

Поклін апостолові унії.
БОГОСЛУЖЕННЯ В ЧЕСТЬ СВ. ЙОСАФАТА.

ВАРШАВА, 21. 1. К.А.П. У церкві ОО. Василіян відбулось у неділю 17 ц. м. торжественне богослуження у честь св. Йосафата, мученика, апостола унії. Службу Божу відправив у сослуженні численного духовенства владика Йосифат Коциловський, проповідь виголосив о. ректор Пушкарський. На богослуженні, крім вірних греко-католицького обряду було присутнє латинське духовенство під проводом представників варшавської митрополичої капітули ...

Що дасть нам торговельний договір з Німеччиною?

(Розмова з президентом Центросоюзу, сен. Остапом Луцьким).

— Від 20. ц. м. починає здійснюватись заключений 4. ц. м. торговельний договір з Німеччиною. Чому цей договір такий голосний і чи дає він також деякі кращі можливости нашим господарським осередкам?

— Польсько-німецький торговельний договір передусім тому такий голосний, бо попередила його девятилітня митна боротьба обидвох держав, яку закінчено щойно 7. березня ц. р. Політичні мотиви грали велику ролю у цій боротьбі, тому годі дивуватися, що й заключений тепер перший польсько-німецький торговельний договір є висловом основної зміни також у політичних взаєминах між Польщею і Німеччиною. На тлі дуже цікавих політичних поголосок, які зачали виринати зараз по зложенні нового кабінету міністрів у Варшаві, заключення першого торговельного договору з Німеччиною є справді дуже цікавою політичною подією і тому про цей договір так багато пишеться та говориться в цілій Европі. З господарського боку треба підкреслити, що вивіз товарів і продуктів з Польщі до Німеччини в останньому році є менший на 30 міліонів зол. і мав тенденцію дальшого спадку. Заключений торговельний договір може піднести цей вивіз на 45 міліонів зол. річно. Це в теперішніх часах також дуже важна обставина, яка скріплює в Польщі розголос заключеного договору. Чи цей договір справді піднесе так сильно експорт Польщі до Німеччини, це щойно покажеться. Все залежить передусім від того, чи Польща могтиме імпортувати з Німеччини промислові товари на таку саму квоту (175 міл. зол.). Найбільше заінтересованим у добрім висліді договору є рільництво, в першу чергу селянство, бо три четвертини можливого експорту до Німеччини призначено саме для сільських продуктів (худоба, безроги, гуси, яйця, масло, смалець, збіже, дерево). На особливу нашу увагу заслугує те, що деякі експортові союзи в Польщі дістали цим разом доручення, щоб призначені до екс…

порту продукти (передусім безроги) збирати у східних воєвідствах, передусім на Волині. Хоч Познанщина чи Поморя сусідують з Німеччиною і найліпше обізнані з вимогами німецького ринку, одначе цьогорічний брак паші у цих воєвідствах викликав значний спадок годівельного поголовя (в секторі безрог на кругло 30 проц.). Через те при експорті безрог, який тепер повинен зрости на кругло 25 проц., Волинь має дуже добрі вигляди (з цим одним завваженням, що з причини пошести експорт покищо замкнений для костопільського та рівенського повіту). „Сільський Господар" в Луцьку повинен це мати на увазі і чимскорше постаратися про право зґонів у своїй окрузі. Також наше галицьке селянство буде мати змогу використати можливости збуту своїх продуктів до Німеччини. Центросоюз уже від трьох неділь постійно пильнує цієї справи у Варшаві. В останніх днях вписано Центросоюз у Міністерстві Торговлі і Промислу на лісту експортерів фасолі. Все підготовлено також для експорту збіжа. Як експортер безрог Центросоюз уже дістав експортовий приділ до Німеччини (36.000 кг. до кінця ц. р.). В експорті гусок до Німеччини приділено Центросоюзові покищо 4 вагони (до кінця року). Ці контингенти невистарчальні і повинні бути поширені в найближчому році, одначе великої ваги є факт, що наша сільсько-господарська кооперація довголітнім піонірським зусиллям у збуті продуктів на час добилася права безпосереднього експорту на світові ринки. Мені відомо, що також Маслосоюз має вже приділ на експорт масла до Німеччини. Експорт яєць до Німеччини зачнеться аж у половині найближчого року. Центросоюз буде брати участь і в цьому експорті.

— Чи скріплений вивіз рільничих продуктів не викличе кращих цін на ці продукти?

— Коли компензаційний торговельний договір з Німеччиною удасться, тоді дійсно треба рахуватися з підвишкою цін на рільничі продукти. Гимпаче, що німецькі ціни на ці продукти є добрі. З другого боку треба памятати, що ціла можлива підвишка цін на ці продукти викликалаб у часі загальної редукції платень деякі труднощі серед споживачів. Також промислова продукція боїться сильнішого скріплення цін на рільничі продукти. З цих причин центральні експортові союзи, на жаль, будуть обтягати експортерам (отже й нашим установам) досить поважні квоти на експортовий фонд (напр. при безрогах покищо 28—33 сот. від кожного сотнара). Всеж таки торговельний договір з Німеччиною безумовно підтримує боротьбу за кращі ціни на сільські продукти. Це буде частинною винагородою за величезні втрати, які спричинила селянству девятилітня митна боротьба з найвигіднішим для нього закордонним ринком. Сильніший імпорт промислових товарів з Німеччини повинен викликати знижку цін на промислові товари. Це також важна справа для хліборобів.

— З якими небезпеками стрінуться наші експортери до Німеччини?

— Є їх чимало. Передусім признані нам вивозові контингенти є безумовно за малі. Потреб нашого кооперативно зорганізованого села ці контингенти не заспокоють. Поза цим будуть труднощі із залізничими ваґонами. Напр. для експорту безрог має Польща за мало ваґонів, які вимовила собі Німеччина. Одначе найбільша загрозливість у заплаті за виекспортований товар. Розрахунок з Німеччиною налагоджено так, що за імпортований з Німеччини промисловий товар треба складати гроші в Польщі на особливий рахунок. Зі зложених таким чином квот будуть діставати заплату експортери рільничих продуктів до Німеччини. Ця система виплат дуже складна. Поза цим увесь цей взаємний товарообмін буде полягати на двомісячнім векслевім кредиті. Німецькі векслі правдоподібно буде можна ескомтувати. Практично беручи, експортер до Німеччини мусітиме мати обортовий капітал, що вистарчав би принайменше на пятитижневий закуп продуктів. Для нашої кооперації це вже не булоб загрозливе. Словом, небезпеки й невигоди будуть, але треба і можна перемагати їх. Маючи також їх на увазі, мушу закінчити нашу розмову сподіванням, що торговельний договір з Німеччиною всеж таки відчиняє перед нашим селом і його кооперацією добрі можливости.

Неграмотна большевицька пропаґанда.

Добре субвенціонована „Комінтерном" московська експозитура на Галичину почала тепер від вересня 1935 сипати як із рукава нелеґальні видавництва. Вийшло аж три журналики: 1) „Партробітник" і 2) „До наступу" (по 16 ст. друку, формату 16°) і 3) дещо менший „Комсомолець З. У." (ст. 32).

Пишуть там звичайно жиди і пишуть по свому, нечуваним досі жарґоном!

Для прикладу цитуємо початок програмової статті найповажнішого журналику, а саме „Партробітника", що має підтитул „орган Ц. К. К. П. З.".

Переписуємо точно буква за буквою:

„Найвища епопея (!) комунізму — Конґрес Комуністичної Міжнародівки — закінчив свої обряди. Головні реферати Пієцка (= Piecka), Димітрова, Ерколіего (= Erkoliego), дискусійні промовлення (!), осоливо Белі Куна, Ленського, Флоріна, — а врешті прийняті на їхні підставі резолюції — то документи о світові історичнім значенню...

„...Комінтерн — світова партія революції пролетарської тримає руку на імпюлсі (!) випадків, на імпюлсі (!) бурхливих змін, заходячих (!) в уложення (!) сил класових, в відносин політичних сил... (!!)

„...І в того виникають зміни в тактиці, котрі завданням є в сучасній хвилі, в сучасім моменті найліпше допровадити до остаточної стратеґічної мети — пролетарська революція — влади Рад...

„...зістало вияснено цілий ряд проблемів, як: справа буржуазийна демократія і фашизму, оборона демократичні права і свободи, справа відносин до соціял-демократії...

„...Вияснити міркувань, побороювати лівацьке сектанство і праві ухили взміцнить кампанію конґресову (постійно прикметник після іменника), уздолнить їх членів до сповнювання наложених на них завдань...

„...К. Ц. (не Ц. К.!) достарчить рівнож"... „Завданням К. О. (Комітет Окружний, знову прикметник після іменника), К. D. (Komitet Dzielnicowy), відділів Аґітпропу є передати і спопуляризувати ті ухвали по усіх комірок... в першім ряді до робітників і селянів, котрими творимо одноцілий фронт".

„Організації мусять жити конґресової кампанію"... і т. д. і т. д.

Очевидно, автор цієї статті не має поняття не тільки про українську стилістику, але навіть найпримітивніші граматичні правила української мови є йому цілком чужі і незнані.

Таким макаронічним жарґоном не може писати ніякий українець, навіть якби ціла його освіта обмежилася лише до креслення букв на папері, якби і він виріс собі та виховався десь у хліві, або лісі!

Ясно, що автором статті міг бути тільки якийсь галицький жидок, що з питомою нахабністю береться писати статті в мові для нього чужій і далекій, якої звуки долітають до його уха, бо живе він на українській землі, але якої він ніколи не вчився!

З тою самою нахабністю береться він теж писати про життєві справи українського люду, хоча вони ще дальші для нього ніж українська мова.

Коли-ж галицька експозитура московсько-большевицької пропаґанди мусить аж таких знавців української мови та життя нашого народу покликувати на важне та відповідальне становище редакторів поважно задуманого журналу — то такий факт робить на нас побіч прикрого теж і відрадне враження...

Дуже прикро і болюче мусить бути кожному українцеві дивитися, як всілякі зайди та приблуди подають себе за оборонців нещасного українського народу, а рівночасно мову цього народу нахабно калічать і опоганюють, а його добром зловживають, як їм треба... Але з другого боку кожному, хто долею українського народу хвилюється, стає якось лекше на душі, коли бачить, що всеж навіть за добрі гроші не може вже тепер московська закордонна експозитура найти між справдішними українцями нікого, хто схотів би в органі московсько-большевицької пропаґанди вихвалювати та прославляти кровопийців українського народу.

Це значить, що сучасна політика большевицької Москви супроти закріпощеної України таки протверезила недавніх прихильників московського комунізму між галицькими українцями. І вони вкінці побачили, що під облудною покришкою комунізму звалилася на Україну московська окупація, що під нібито інтернаціональними червоними прапорами йдуть проти українського народу його споконвічні вороги, несучи йому загибіль і загладу! Це отверезіння, що правда окуплене величезними жертвами життя, крови і мук фізичних та психічних — всеж явище відрадне. Бо відрадним є сьогодні загально відомий факт, що недавно це досить живі симпатії до большевицької радянщини серед галицьких українців майже цілком вигасли і завмерли. Цілий т. зв. комуністичний — а по правді большевицько-москвофільський рух — нині опирається тільки на жидівських аґітаторах та москвофільських ренеґатах. Українців із симпатіями для москвофільського „Комінтерну" сьогодні як кіт наплакав.

Хочете організовано нести поміч українським інвалідам, то впишіться в члени УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Річна вкладка 6 зол., або 50 сот.

Проєкт утворення в Анґлії катедри українознавства.

На ширшому засіданні Анґльо-Українського Комітету, яке відбулося дня 31. м. м., вирішено видвигнути перед загал справу заснування при одному з анґлійських університетів катедри українознавства. Як довідуємося, професорські круги льондонського університету поставилися до тої справи дуже прихильно, уважаючи, що нова славянська катедра буде цінним добутком для славянського факультету при тому університеті. Тепер істнує при льондонському університеті (чи пак при його відділі, Школі Славянських Наук) відділ польський, російський, сербо-хорватський. Відсутність українського відділу дається сильно відчувати. Інші світові університети вже починають у себе заводити українські катедри або лекції з українознавства.

Комітет постановив негайно занятися підготовною працею, заснувавши для тої цілі окремий підкомітет, який перебере на себе завдання повести цілу акцію. Він мав би підготовити головно фінансову сторону будучої української катедри, перевести переговори з університетами та звернутись до анґлійського наукового світа за підтримкою.

Університети в Анґлії удержуються в більшости не з державних фондів, але головно приватними записами і дотаціями. Такими науковими меценатами є по більшій частині приватні особи, а в деяких випадках чужинецькі уряди, які дбають про те, щоб важніші анґлійські університети мали катедри їхньої історії та літератури. Саме тепер ведуться переговори між сенатом льондонського університету й мадярським урядом у справі креування мадярської катедри при тому університеті. Тому, що українці не мають власного уряду, який профінансував би заснування й удержання катедри в Льондоні, то придбанням фондів на ту ціль хоче займитись Анґльо-Український Комітет у Льондоні. Коли буде зібрана така сума, що загарантує істнування відділу на два перші роки, тоді буде визначений речинець його отворення. Спершу буде заснована бібліотека і буде запрошений лектор української історії та літератури, а з часом, коли відділ розростеться, лекторство переміниться на професуру.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Ревізії й арештування на Волині.

Минулого тижня поліція перевела низку ревізій серед української молоді в Луцьку та Жидичині і Ківерцях біля Луцька. Арештували декілька осіб.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ

Обвинувачений, що весь час мовчав.

В пятницю 22. XI. допитували обв. **Миколу Климишина**. На питання, чи признається він до того, що від 1931 р. до 14. VI. 1934 брав участь в ОУН, Климишин не відповідає. На повонне питання суду також мовчить. Тоді предсідник суду стверджує на підставі актів, що Климишин був студентом краківського університету і заявив 14. VI. 1934 у слідстві: „По польськи вмію говорити, але не хочу.“ Тому постановлено відчитати зізнання обвинуваченого в слідстві.

Климишина переслухували кілька разів: слідчий суддя у Кракові 14 і 20 червня 1934 р. та прокуратор варшавського окруж. суду 2. серпня 1934 і 14 вересня 1934. Климишин все відмовляв відповіди та підпису під протоколом. Останнім разом прокуратор питав його, чи належить він до ОУН, чи помагав у доставі бомби Лебедеві від Карпинця та чи опікувався Лебедем у Кракові.

З знання обв. Богдана Підгайного.

Після 10 хвилин перерви предсідник питає чергового обв. **Богдана Підгайного**, чи він признається, що належав до ОУН. Підгайний пробує говорити по українськи. Після упімнення предсідника також і прокуратор Зеленський стверджує, що Підгайний у слідстві зізнавав по польськи. Підгайний далі пробує говорити по українськи. Предсідник перериває і постановляє відчитати його зізнання зі слідства.

15 червня 1934 Підгайний при першому переслуханні заявив, що до ОУН не належить. 10 серпня 1934 Підгайний подрібно подав свій життепис. Є він сином народнього вчителя, у 5. клясі гімназії вступив до Пласту, з якого виступив у 7. клясі. У 1925 р. вписався до політехніки в Данцігу. При Товаристві „Основа“ в Данцігу оснували спортовий гурток. Його завданням був вишкіл членів на українських вожків, здібних заняти і провідні становища. Вишкіл вели студенти, підхоружі польського війська на основі польських військових правильників. Крім того в гуртку кольпортували „Сурму“ та „Українського Революціонера“.

В 1928 р. підсудного покликали до війська, та після 4 місяців звільнили на основі лікарського свідоцтва. В березні 1929 вернувся він до Данцігу і став секретарем „гуртка“ та місцевої філії „Союзу українських старшин“, організації, що на її чолі стояв полк. Коновалець. Опісля підсудний відкликав ті зізнання, заявляючи, що йшло там лише про пристосування націоналістичних принципів у житті. Завданням „Союзу“ був вишкіл українських старшин. Зі становища секретаря уступив підсудний в обличчі іспитів у політехніці. В Данцігу була теж місцева частина ОУН. Підсудний оповідає про діяльність „гуртка“. Учасники слухали викладів, відбували вправи, опісля піддавались іспитові на старшого стрільця

ЯК НАБУВАЛИ ЗБРОЮ?

Після покінчення студій 2 грудня 1932 підсудний виїхав з Данцігу, по дорозі задержався у пп. Шухевичів у Львові та вернувся домів, до Нивиць. Там його арештували після нападу під Городком, та після трьох місяців звільнили й віддали під поліційний догляд. У листопаді 1933 приїхав до Львова шукати посади. Дістав її у Ставропигійській друкарні при видавництві „Новий Час“ як заступник директора. У лютім або березні 1934 зустрінувся у Львові зі своїм товаришем, якого призвища зразу не хотів подати, щойно пізніше признав, що це підс. Степан Бандера. Про цю першу зустріч Підгайний говорить, що цей товариш запитав його, чи він розуміється на зброї, а коли він потвердив, товариш заявив, що хоче йому показати зброю, яку має купити. Потім купував від якогось „Юзка“, що торгував хемікаліями і зброєю, ртуть, пізніше револьвер і набої для Бандери. Не знав, до чого Бандері потрібні ці речі, але розумів, що міг їх купувати для ОУН. Бандера просив його потім, щоб порозумівся з цим Юзком щодо скорострілу. Револьвер і набої, що їх купив у цього Юзка, переховував довший час у себе. Одного дня Бандера казав йому сконтактуватись з одною жінкою, що мала прийти на умовлене місце, при тім дав йому на паперці (від курення) інформації щодо гасла і місця зустрічі. На цю стрічу справді прийшла молода жінка, якій Підгайний передав револьвер і набої. Переслуханий пізніше відкликав останню точку своїх зізнань, твердячи, що всю ту історійку вигадав, щоб оправдати зміст паперця.

Кілька днів пізніше купив набої до парабеллюм. Бандера дав йому, як зразок один набій до револьверу Штаєра 8 мм. і 3 набої до Штаєра 9 мм. Він мав просити Юзка, щоб подбав за такі набої. Водночас Бандера дав йому книжку „Саперська інструкція — нищення“, видану міністерством військових справ і просив його, щоб він випрацював реферат. 14 червня 1934. підс. Підгайний вийшов рано з хати та мав при собі згадані 4 набої і книжку. Коли був у крамниці свого знайомого Раковського, ввійшла поліція й арештувала його на основі найдених у нього набоїв та інструкцій. Зразу підсудний не признався до приналежности до ОУН і подав, що згадані вище чинности вимусив на нім цей товариш. Уважав їх за товариську прислугу.

СПРАВА ВБИВСТВА КУР. СОБІНСЬКОГО.

Переслуханий 14 листопада 1934 Підгайний говорить про те, як пізнався з підс. Евгеном Качмарським. Вони запізналися у канцелярії адв. Шухевича. Качмарський сказав йому тоді, що Вербицький та Атаманчук, які перебувають у вязниці в Равічу, звідки вийшов Качмарський, обурені тим, що Підгайний і Роман Шухевич, які є справжніми вбивниками куратора Собінського, перебувають на волі, тоді, коли вони сидять невинно у вязниці. Вони домагаються, щоб Підгайний і Шухевич виїхали за кордон та оголосили, що є вбивниками кур. Собінського. Це викличе ревізію процесу.

З дальших зізнань Підгайного виходить, що він на цю тему говорив з адв. Шухевичем, який твердив, що це буде безцільне, бо ревізія процесу неможлива. Підс. Підгайний в однім зі своїх зізнань заявив, що така концепція зродилась, як він здогадується, в ОУН, що хотіла в цей спосіб скомпромітувати польський суд перед закордоном. Це предложення вийшло мабуть від знайомого підсудного, члена ОУН, Сайкевича. Дальшою причиною була згадка у пресі з процесу за вбивство посла Голуфка, що підс. у тім процесі Барановський зізнав у поліції, що куратора Собінського вбили Петро Підгайний, син священника і Роман Шухевич.

Підс. Підгайний відповів Качмарському, що до ніякої вини в убивстві кур. Собінського не почувається. У грудні 1933 приїхав з Данцігу до Львова відомий діяч ОУН Андрій Федина, що заявив Підгайному, що у справі Вербицького й Атаманчука говоритиме з ним Бандера. Підгайний тоді ще не знав Бандери, але здогадувався, що він має визначне становище в ОУН. Пізнав Бандеру в січні 1934. Підчас розмови Підгайний заявив Бандері, що хоч не є членом ОУН і не мусить їй повинуватись, але якщо може помогти Вербицькому й Атаманчукові, то радо виїде за кордон та оголосить, що разом з Шухевичем убили Собінського. Водночас сказав йому думку адв. Шухевича, що Бандера прийняв до відома. Пізніше Бандера звернув його увагу на Евгена Качмарського, що міг помагати при купні зброї. Качмарський говорив, що серед людей, які гуртуюься в читальні „Просвіти“ на Богданівці, кількох було б здібних до праці в організації. Серед тих людей був один, що мимовільно поміг поліції зловити вбивника Бережницького, Івана Мицика і хотів зреабілітуватися в очах організації. Цей чоловік мав псевдо „Ґонта“, пізніше Підгайний зізнав, що він називався Гринь Мацейко.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВАРСТАТ ЗБРОЇ.

Переслуханий 23 листопада 1934 підс. Підгайний виразно назвав назвища Бандери і Качмарського, заявляючи, що коли суд уже все знає, він хоче зізнати щиру правду. Про свою діяльність в ОУН Підгайний сказав таке: У звязку зі справою Вербицького й Атаманчука дістав низку анонімів, що лаяли його й закидали йому, що він є на службі поліції, коли, не зважаючи на зізнання Барановського, що він убив кур. Собінського, досі його не арештували. Тоді він рішився вступити до ОУН та показати, що не має нічого спільного з поліцією. Звернув увагу на Бандеру, через якого хотів дістатись до ОУН. Та мусів бути осторожний, щоб не викликати підозрінь, або щоб йому не відмовили. Тому, що мав змогу купувати зброю від своїх товаришів Михайла Жука і Гуляя, предложив Бандері, що купуватиме для ОУН зброю. Бандера цей проєкт прийняв. Підгайний зробив предложення, щоб створити власний організаційний варстат зброї. Як інженір мав відкрити механічний варстат, в якім направляли би зброю, закуповану для ОУН. Обвинувачений мав зчасом обняти функції, звязані з озброєнням організації, але до того не дійшло, бо незабаром його арештували. Бандера в розмові заявив, що думає про утворення хемічної лябораторії десь близько Львова в якомусь монастирі. Обвинувачений дав Бандері у квітні 1934 р. два реферати: про розвиток панцирних авт і про науку стріляння.

Про відданий Мацейкові револьвер калібру 7.65 системи Гішпан обвинувачений зізнав, що той револьвер дістав від Бандери, щоб його вичистити. Коли це зробив, зустрівся з Бандерою на Горі Страчення у Львові. Одержаний револьвер Бандера віддав чоловікові, що стояв недалеко; ним був Григорій Мацейко

ВБИВСТВО МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

В справі замаху на міністра Перацького обвинувачений зізнав, що думка про той замах появилася вперше тоді, коли міністр відбував інспекцію у Східній Галичині. До обвинуваченого Підгайного прийшов тоді Мигаль, кажучи, що міністр є у Стрию і чи не можна би там чого зробити. Повідомлений про це Бандера заявив, що справа є неактуальна, бо міністра в Стрию вже нема. Справа на якийсь час притихла. В половині травня 1934 Бандера дав до зрозуміння, що плянується якась поважніша робота, але на іншому тереві Польщі і велів запитати Мацейка, чи на два тижні не виїхав би так, щоб не викликати підозрінь. По виїзді Мацейка обв. Підгайний довідався від Качмарського, що він виїхав до Варшави. В тій розмові Качмарський висказав слово „пі“, з чого обвинувачений зробив висновок, що йде про мін. Перацького. Бандера був дуже невдоволений, коли довідався, що Качмарський і Підгайний знають про виїзд Мацейка до Варшави, бо, як сказав, Мацейко щойно у Варшаві мав дістати наказ.

Більше подробиць про вбивство міністра обвинувачений Підгайний, як сказав, не знає, бо його арештували напередодні вбивства.

Дуже широкі зізнання зложив обвинувачений на тему плянованих ОУН замахів, отже на Якова Бачинського, якого по багатьох невдалих спробах убили Мигаль і Сеньків, на совітський консулят у Львові, на воєводу Юзефського в Луцьку, на комісаря Коссобудзького, причому, як каже обвинувачений, протиділав замахові на комісаря Коссобудзького м. ін. через вручення особі, що мала довершити замаху, замісць правдивої петарди, яку дістав від Бандери, звичайної пачки. Дальше обвинувачений говорив про плановані напади, які мали доставчити організації грошевих засобів, отже на післанця львівської електрівні, на інкасента банку, на почтові амбулянси і т. д. Але ті напади не відбулися.

По дальшим зізнанням обвинуваченого у травні 1934 р. Бандера видвигнув концепцію створення боївок, які в тому часі зорганізовано. Створено дві боєві групи, хоч було наміреноно створити три. Кожна група складалася з двох одиниць, 2-ох трійок. Одна з тих груп підлягала тимчасово обв. Підгайному, хоч фактичний провід обняв у ній обв. Качмарський.

ХТО ТАКИЙ „КСАВЕРИ БРУДАС“?

У звязку із замахом на совітський консулят обвинувачений сказав, що дістав від Бандери доручення перевести анкету, хто з членів його боєвої групи був би готовий піднятися виконати той замах. Відповіди на ту анкету мали бути вислані на адресу: „Ксавери Брудас“, політехніка. Хто є тим „Ксаверим Брудасом“, обв. Підгайний спочатку не хотів казати. Пізніше, на завваження слідчого судді, що дотеперішні висліди слідства виказують, що ним є Роман Шухевич, Підгайний сказав, що тому, що його здеконспіровано, не бачить потреби впиратися, що обвив виключно для сентименту до това-

Рюша, і виразно ствердив, що тим „Ксаверим Брудасом“ є дійсно Шухевич.

Дня 16 квітня 1935 р. Підгайного переслухували як обвинуваченого і він признався, що був членом ОУН, але заперечив, начебто прямував до відірвання лівденно-східних воєвідств від польської держави, бо не хотів для тієї ціли викликувати збройного повстання. Дальше признався, що доставив револьвер і звів з Бандерою Гриця Мацейка, зате перечить, неначеб знав, що револьвер має служити для замаху на мін. Перацького та що цей замах мав виконати Мацейко. Дальше заперечив, будьтоби був членом Краєвої Екзекутиви ОУН, заявляючи, що ніколи не був на її засіданнях.

ВНЕСОК АДВ. Д-РА ПАВЕНЦЬКОГО.

В год. 13.25 предсідник зарядив 50-хвилинну перерву. Коли відновили засідання, оборонець підс. Зарицької адв. д-р О. Павенцький вносить, щоб вилучили з нинішньої розправи всі факти, що не торкаються вбивства мін. Перацького. Свій внесок оборонець мотивує так: З огляду на те, що підсудні хочуть складати виснення в українській мові, а суд домагається, щоб такі вияснення підсудні давали по польськи, може прийти до безвихідної ситуації, бо підсудні обтяжують не тільки себе, але й інших співпідсудних. Оборона не може домагатись від них в інтересі своїх клієнтів вияснень чи заяви щодо деяких обвинувачень співпідсудних. Тому щодо Катерини Зарицької оборонець вносить, щоби з теперішньої розправи виключили факти, що є в акті обвинувачення та які відносяться до вбивства Бачинського, нападу на друкарню Яськова і справи Коссобудського. Бо всі ті факти за винятком убивства мін. Перацького обіймає справа, що є в окружному суді у Львові ч. 4 с. 162/34. Оборонець просить, щоб ті акти допустили на доказ. У звязку з цим внеском прокуратор Рудніцький заявив, що всі ті акти подані як ілюстрація і в цьому процесі за них ніхто не може бути засуджений. Підсудну Зарицьку обвинувачують у приналежності до ОУН та в тому, що улекшила Мацейкові перехід кордону. Годі ці факти виключити, бо вони й так будуть у зізнаннях підсудних. Доказового матеріялу ніяк не можна зменшити. Щодо мовного питання, то як уже заявив предсідник, воно пересуджене. Не маю претенсії до підсудних за демонстрацію, але і вони не можуть мати претенсії, що суд перед їх демонстрацією не уступив.

Предсідник оголосив таку постанову: Окружний суд, вислухавши голосів сторін і взявши на увагу: що внесок оборони не обоснований ніякою правною постановою; що підсудні самі поносять вину за теперішній стан, відмовляючись зізнавати у польській, як судовій, мові, хоч вони очевидно розуміють, що згідно з законами не можуть перед судом говорити інакше, як по польськи; що, якби виелімінували з розправи обставини, які творять цілість злочинної діяльности підсудних та ілюструють засадничу тему справи, то це було би незгідне з заложенням вияснити всі обставини, що товаришили діяльности підсудних, — **внеску оборони як безосновного не бере на увагу.**

Після того зачали далі відчитувати зізнання підс. Підгайного.

В год. 17.10 предсідник зарядив годинну перерву, після якої далі відчитуватимуть зізнання підс. Підгайного.

*

ЗАГАЛЬНІ ВРАЖІННЯ НАШОГО КОРЕСПОНДЕНТА.

ВАРШАВА, 22. листопада 1935. (Від нашого спеціяльного кореспондента).

Так звана мовна проблема відсунула в кут всі суттєві речі розправи. Наслідком того, що обвинувачені мовчать, відпала найцікавіша частина процесу, який дістав серед журналістів уже свою назву: „Процес при відкритих дверях, але німих устах“. Через те первісне велике зацікавлення процесом варшавської публики і за кордоном раптово потахло. Один із чільних представників закордонної преси заявив, що для нього процес уже закінчений.

Полуднева газета „Вечур Варшавскі“, яка хотіла робити інтерес на процесі і зачала видавати спеціяльне вечірнє видання під назвою „Остатня Хвіля“, видає той додаток з поважним дефіцитом. Таким оборотом справи вдоволені урядові чинники, які, як відомо, впровадили обширні бюлетини ПАТ-а, заборонили робити фотографії на судовій салі і безумовно обмежили дещо свободу преси щодо звітів з розправи та її насвітлювання, на те, щоби притупити вістря нездорової сензації, яку можна би робити на тлі процесу.

У кульоарах суду між журналістами йдуть палкі розмови на тему „плюсів“ і „мінусів“, що їх дає і прокуратурі і підсудним цілий той згаданий мовний спір, себто засадничий підхід судових чинників, які покликуються на закон, та засадничий підхід підсудних, які покликуються на моменти національно-політичні.

Річ ясна, що вичислити реєстр тих „плюсів“ і „мінусів“ можна буде щойно після закінчення процесу, коли справа матиме вже тільки теоретичне значіння. Покищо можна зазначити цікаву подробицю, а саме, що ідея такого принципіяльного престіжевого трактування справи мови вийшла не від оборонців, але від підсудних: оборонці багато сподівалися від права завдавати питання підсудним, всі приготовані їх запити мусіли автоматично відпасти. В яку складну ситуацію дісталась оборона, вказує на це нинішній внесок д-ра Павенцького, який каже про „сліпу вулицю“!..

Ті варшавські газети, які стараються таки „робити сензації“, підлиті протиукраїнським сосом, мусять чіпатися формальних дрібниць. На тому тлі два варшавські брукові часописи вчора скомпромітувалися: „Ґонец Вечорни“ назвав внесок оборони про перервання розправи на один день „демонстрацією“, а „Остатня Хвіля“ в той спосіб виправдує прихильне полагодження того внеску трибуналом, що, мовляв, у Львові день св. Михайла святкують одночасно обидва віроісповідання.

Сьогоднішній день тим цікавий, що виступають два протилежні типи підсудних: найбільш мовчаливий Климишин і найбільш балакливий Підгайний. Всі зізнання Климишина за час кільканацятимісячного слідчого арешту не заповнили навіть одної сторінки друку. Також і нині він стояв спокійний, але з затисненими устами, наче глухонімий або задуманий про все інше. Антиподом Климишина був Підгайний, якого зізнання, складені у слідстві, займають 160 подвійних, себто 320 нормальних сторін. Тому Климишина „полагодили“ нині за 5 хвилин, а зізнання Підгайного відчитували від год. 11-ої рано до год. 6.30 веч. і після теперішньої перерви ще мабуть читатимуть їх дві години.

Характеристична річ, що при відчитуванні зізнань Підгайного без ніякого враження пройшла одна з найбільших сензацій акту обвинувачення, а саме справа вбивства кур. Собінського. (ік.)

*

Від Ред.: При нагоді нинішнього звідомлення з процесу уважаємо за вказане зазначити, що уваги нашого варшавського кореспондента з першого дня процесу (див. „Діло“, ч. 309) не підпали конфіскаті. Счеркнення деяких заквестіонованих місць у тих увагах поробила сама Редакція, щоб тільки не опізнювати виходу дотичного числа „Діла“.

БРИТІЙСЬКА ВІДПОВІДЬ НА ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ.

ЛЬОНДОН, 22. 11. ПАТ. Райтер повідомляє: Британську ноту, що була відповіддю на італійський протест проти санкцій, вручив мін. Гор амбас. Ґрандієві сьогодні рано. Завтра оголосять текст ноти. Проект тексту британської ноти був поданий до відома членам координаційного комітету в Женеві й зустрінувся з їхньою прихильністю. Проект французької ноти в тій справі, зредаґований дещо більш помірковано, теж представили членам комітету.

РОЗБІЙНИКИ, ЩО БУЛИ АРАБСЬКИМИ ПАТРІОТАМИ.

ЄРУСАЛИМ, 22. 11. ПАТ. Поліція здоганяючи банду розбійників окружила село Шейх Заід біля Наблюс. Після кількагодинної стрілянини, в якій згинуло 5 бандитів і один англійський поліціянт, інших пятьох бандитів зловили. Один із цих бандитів заявив арабським журналістам, що банда мала теж політичні цілі. До неї приймали тільки магометанців. Ґрупа намагалась під проводом шейха Із ель Дін ель Уассаг, що згинув підчас стрілянини, виконати низку замахів на чільних жидівських провідників і на представників англійської влади.

РОЗГРОМИЛИ АБІСИНСЬКУ КАРАВАНУ.

РИМ, 22. 11. ПАТ. „Попольо д' Італія“ повідомляє, що войовники племени Аусса, що діла разом з італійцями, наскочили біля Ауаше на велику абісинську каравану, зложену з 300 мулів. Каравану супроводило 300 вояків і кілька гармат. Після завзятого бою войовники Аусса перемогли. Ворог рятувався втечою, оставляючи переможцям 600 крісів, гармати і 450 мулів.

РЕГАБІЛІТАЦІЯ ЛОТИСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.

АДДІС АБЕБА, 22. 11. ПАТ. З припоручення цісаря оголосили, що підозріння за шпіонажу лотиського журналіста Зельтіна — були неслушні. Зельтін дістав від міністра закордонних справ Абісинії залізний лист. Поголоски про виселення того журналіста з Гарраpу є безосновні.

Одна воєвідська нарада послів і сенаторів.

„Краковскі Курієр Ілюстровани“ подав перед кількома днями, що в Станиславові створено реґіональну воєвідську ґрупу всіх послів і сенаторів та що вибрано Президію, до якої мали нібито ввійти сен. ґен. Зажицький як голова, посол д-р Волянський як заступник голови і секретар посол д-р Здзіслав Стронський.

У дійсності, на основі звідомлення наших послів, хід наради був такий: На запрошення сен. ґен. Зажицького явилися польські й українські посли та сенатори станиславівського воєвідства в дні 14. листопада ц. р. на нараду в Станиславові, в якій взяв участь також станиславівський воєвода. Ґен. Зажицький представляв там потребу створення реґіональної ґрупи, а також на підставі офіційних матеріялів подав деякі свої поміченя про господарське положення станиславівського воєвідства. В дискусії у справі реґіональної ґрупи польські посли промовляли за її створенням і поставили внесення навіть формальної натури, щоб вибрати відразу Президію в особах пп. ґен. Зажицького як голови, посла Стронського як заступника голови і посла Волянського як секретаря. Зовсім інше становище заняли в цій справі посли-українці, зокрема Великанович, Заваликва і Троян. Вони заявили, що українські посли й сенатори вже зорганізовані в Українській Парляментарній Репрезентації і тому вони не бачать ніякої потреби до творення реґіональних ґруп. Натомісць наші посли заявили, що не мають нічого проти того, щоб сен. Зажицький час до часу запрошував усіх парляментарних представників воєвідства на конференції для обговорювання господарських справ на терені воєвідства. На пропозицію української сторони ухвалено, що будуть відбуватися в міру потреби спільні господарські конференції. В тій цілі створено Комітет, зложений з сен. Зажицького і послів Стронського та Волянського, які будуть вирішувати, коли треба буде скликати відповідну конференцію.

Отже: не реґіональна політична ґрупа, а тільки конференції в господарських справах.

Нові кардинали.

ВАТИКАН, 22. 11. КАП. Папа скликав на 16. грудня ц. р. тайний консистор і на 19. грудня прилюдний відкритий консистор. На цьому консисторі офіційно оголосять назвище кардиналів „ін петто", значить таких, що їх покликали до кардинальської колеґії на консисторі в 1933. р. та не заявили їх прізвищ. Ними є: титулярний архиєпископ Лепанто *Федеріко Тедешіні*, що є тепер апостольським нунцієм в Еспанії і титулярний архиєпископ Філіпполіс у Тракії (нині Пловдів у Болгарії) *Карло Сальотті*, секретар св. конґреґації Пропаґанди Віри.

Крім цього на грудневім консисторі оголосять, що до кардинальської колеґії покличуть: титулярного архиєпископа Адріянополіса в Гемімонто *Франца Мармаджія*, апостольського нунція у Варшаві; титулярного архиєпископа *Сіде Генриха Сибілія*, апостольського нунція у Відні; титулярного архиєпископа Палестинської Цезареї *Людвика Маліоне*, апостольського нунція в Парижі; сирійського патріярха Антіохії *Ігнатія Ґабріеля Тапунія*; титулярного архиєпископа Нікодемії *Карла Кремонезія*, тайного милостинника Його Святости; титулярного архиєпископа Мелітене *Генриха Марію Альфреда Бодріяра*, ректора католицького Інституту у Парижі; архиєпископа Праги *Карла Кашпара*; архиєпископа Буенос Айрес *Якова Людвика Капелльо*; архиєпископа Толедо в Еспанії *Ісидора Ґома і Томаса*; архиєпископа Раймсу *Емануеля Целестина Сударa* і прелатів: *Каміля Качія Домініонія*, майстра церемоній Двору Його Святости; *Ніколя Каналія*, асесора св. Конґреґації Офіціюм; *Доменіка Йоріо*, секретаря св. Конґреґації Тайн; *Вінценцо Ля Пума*, секретаря св. Конґреґації Чинів; *Массіма Массімія*, декана трибуналу св. Роти; *Доменіка Маріянія*, секретаря адміністрації маєтків св. Столиці; *Федеріка Каттанія Амадорія*, секретаря найвищого трибуналу Апостольської Сиґнатури і *О. Пієтра Боето*, італійського асистента в ґенеральній курії.

ПРОТЕСТ ЄГИПЕТСЬКИХ СУДДІВ.

КАЙРО, 22. 11. ПАТ. Ґрупа суддів найвищого єгипетського суду вислала до уряду протест проти промови Гора.

ДЕМОНСТРАЦІЙНІ БРИТІЙСЬКІ МАНЕВРИ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 22. 11. ПАТ. Вчора знову відбулись тут маневри британської фльоти з участю 6 кружляків, 18 контрторпедовців і 2 кораблів-летовищ. Це була найбільша морська демонстрація в цій частині Середземного Моря.

Неґус ствердив, що абісинці готові до бою.

ПАТ подає такий комунікат про положення на фронтах в Африці:

Французькі джерела подають, що деджяк Бурра оголосив у Тембієні мобілізацію. Італійська влада візвала населення провінції Тіґре між Адуєю і Макале, щоб зложило зброю. Цей приказ спричинила законспірована в цім районі партизантка. Кожного, що в тому районі зловлять зі зброєю, негайно розстріляють.

На південному фронті не було ніяких подій. З причини зливних дощів і хуртовин усі дороги і стежки в Оґадені розмокли та стали недоступними для італійської армії.

Оцінюючи положення на обох фронтах анґлійські джерела стверджують, що інспекція неґуса є доказом, що абісинці є тепер готові до боротьби та що вони закінчили концентрацію своїх військ на обох фронтах.

АДІС АБЕБА, 22. 11. ПАТ. Офіційний комунікат стверджує, що неґус був захоплений знаменитим духом військ на південному фронті та доцільністю тактики головної команди.

Відложили процес за вбивство короля Олександра і мін. Барту.

ПАРИЖ, 22. 11. ПАТ. Процес хорватських терористів в Екс-ан-Прованс, обвинувачених у співучасті в марсельськім убивстві відложили до січневої сесії. Це відложення спричинила заява голови адвокатської палати Сандіва, що йому важко перестудіювати в такім короткім часі акти справи, щоб запевнити відповідну оборону підсудним. Рішення суду прийняли на салі з великим вдоволенням.

Памятник С. Петлюрі і мистець без засобів.

Перебуваючи в Берліні, мав я нагоду відвідати робітню різьбаря п. Ємця (Kaiserplatz 17, Berlin, Wilmersdorf). Про різьбарську творчість п. Ємця писали свого часу у фаховій українській пресі. Не будучи фаховцем на цім терені, не уважаю можливим говорити на цю тему. Висловлюю лише своє враження, яке зробив на мене безперечно найвизначніший твір мистця, велика постать С. Петлюри, виконана покищо лише почасти, в ґіпсі, але запроектована в бронзі. Обличчя зрештою вже виконано окремо в бронзі, як цього вимагає своєрідна техніка мистця, що не визнає початкових проектів у мягкім матеріялі, глині чи пластиліні, а виконує свої твори в литті ним самим у бронзі. Тому й обличчя скопіюване в ґіпсі викликає ефекти можливі лише в бронзі.

Твір п. Ємця, виконаний майже в подвійнім нормальнім розмірі, представляє Головного Отамана в моменті, коли він паде пробитий кулями убивника. Глядача вражає передовсім незвичайно могутньо витворений контраст між безсиллям поціленого на смерть опадаючого тіла з великою силою муки духа у виразі обличчя. Ця велич муки стирає її фізичні прикмети, примушує думати про велич завдань, полишених невиконченими Головним Отаманом і скупчує у твердім матеріялі ідею національної самопосвяти, якою кермувався очевидно мистець, працюючи над своїм твором.

Ємець мріє про те, щоб його твір стояв як памятник над могилою С. Петлюри на тлі муру в Парижі, а потім колись у Києві, як прикраса найбільших національних святощів України. Він готовий працювати над цим памятником лише за їжу і притулок, відливаючи частинку за частинкою при допомозі зробленої власними засобами печі... Але мистецькі мрії стоять у різкому противенстві до сумної дійсности. Український мистець мусить удержуватися в Берліні, виправляючи кепські праці початкуючих різьбарів. Чи дочекається він вільної України, або принайменше уваги того українського громадянства, що прямує до її визволення?

М. Данько.

З ОРҐАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

З життя й діяльности Орґанізації Українців м. Львова на Личакові.

Дня 17. ц. р. відбулися Загальні Збори Народної Орґанізації Українців м. Львова Личаківської Дільниці. Провід Зборами, на які прибула поважна кількість старшого громадянства, обняв голова Дільницевої Орґанізації дир. *Орест Радловський*. Личаківська ДНО, як виходить з рефератів голови і п. *Даньчука*, проявляла у своїй дільниці живу й пожиточну діяльність. Члени Старшини пп. *Лучишин, Процьків* і *Любинець* виказали велику активність в орґанізаційній роботі. Звіт з діяльности приняли до відома присутні відпоручники Осередньої Старшини пос. *д-р Степан Біляк* і п. *А. Добрянський* з повним одобренням. У дискусії над звітом забрав голос п. *Чорний* та звернув увагу на дво- і трипосадовість деяких людей у наших установах; п. *А. Добрянський* говорив у справі орґанізації дільниці.

По виборі нової Старшини ДНО під проводом дир. Омеляна Терлецького виголосив політичний реферат представник УПР і голова НО посол д-р *Степан Біляк*. Приявні вислухали референта з великою увагою. Коротке доповнення до реферату подав п. *А. Добрянський*, а п. *Плетінка* поставив внесок довіря для УПР, що зібрані приняли одноголосно (проти голосу одного студента).

Посол д-р Степан Біляк побажав новообраній Старшині успіхів та подякував дотеперішньому голові дир. О. Радловському за його працю в Дільницевій Орґанізації Личакова. Збори закінчились відспіванням нац. гимну.

Мистецьке життя.

КУРСИ МИСТЕЦЬКОЇ ЕМАЛІ.

1. лютого найближчого року Асоціяція Незалежних Українських Мистців відкриває курс мистецької і мистецько-ужиткової емалі. Курс буде вести європейської слави відома наша малярка Марія Дольницька, що постійно перебуває і веде робітню і школу емалі у Відні. Буде це важна мистецько-промислова станиця, що дозволить у краю дати учням знання, а також дасть правдиво мистецькі речі, на які у краю буде збут. По закінченню курсу відбудеться вистава емалевих виробів. Докладні інформації про вписи тощо подадуть своєчасно.

VII. ВИСТАВА А. Н. У. М.

Чергова вистава Асоціяції Н. У. М. відбудеться в місяці березні. У виставі візьмуть участь лише члени орґанізації.

УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО В ПАРИЖІ

Під цю пору перебуває в Україні відомий французький мистецтвознавець Пієр Вормс. У Києві і Харкові він обговорив з представниками українських мистців план орґанізації репрезентативної вистави українського образотворчого мистецтва. Очевидно, у цій виставі візьмуть участь мистці лише з Радянської України. Тому варто булоб призадуматись нашим мистцям, чи не слід би улаштувати рівночасно виставу українського мистецтва з Заходу, з добрими інформаціями, катальогом і т. д., бо з моментом примусово заведеного так званого „радянського реалізму" свобідна творчість там загинула.

НАЙБІЛЬША МИСТЕЦЬКА ІМПРЕЗА.

Цьогорічна 6-та всеукраїнська мистецька вистава на Совітській Україні (Київ, Харків, Одеса) була найбільшою досі українською мистецькою імпрезою. Виставили там 2000 творів, багато величезних розмірів, і відвідало її 2 міліони осіб.

Тепер приготовляють VII. виставу, на яку вже законтрактовано 186 мистців. Така контрактація дає можливість впливати на мистців не лиш темами, а й виконанням творів. Законтрактованим мистцям дають умови I. катеґорії громадян, себто робітню, матеріяли, поїздки для студій і т. д.

УСПІХ МОДЕРНИХ УКРАЇНСЬКИХ ФРЕСОК.

Фрески наших мистців Бойчука, Седляра, Падалки і Павленкової, що викінчені в одному з харківських театрів і про які у нас була вже мова, викликали правдивий подив і признання своїх і чужих мистецьких кол та знавців. Мистецька преса богато пише про них і ставить їх як зразок несподіваних, незвичайних успіхів української сучасного мистецтва.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЛЬТІПЛІКАТ.

Мультиплікаційна майстерня київської кінофабрики, де працює кількадесять українських мистців, випустила рисункову фільму на 410 метрів, п. н. „Тук-тук і Жук". Фільма технічно зовсім дорівнює відомим фільмам Міккі-Мавс і створює в особі хлопчика Тука-Тука певний тип. Сценарій дав дитячий письменник Донченко, режисерували Горбач і Гуецький. Далі майстерня працює над новою фільмою „Тук-Тук у зоольогічному городі"

З викладової салі.

Т-ВО ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ: *„КРІЗА ДЕРЖАВ"* — виклад проф. *д-ра Володимира Старосольського.*

Цьогорічний сезон прилюдних викладів Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка заінавгурував проф. д-р Вол. Старосольський темою: „Кріза держав". Численно зібрані присутні, які по береги виповнили салю „Бесіди" — численно була заступлена особливо студентська молодь! — вислухали майже двогодинного реферату з неслабнучим зацікавленням. Склалися на це дві обставини: тема сама по собі, що так дуже займає сучасні уми, і врештою сам прелегент, якого наукові і промовницькі вальори загально відомі.

Прелегент вийшов зі ствердження, що сучасний зворот до т. зв. „тотальної державности" не є явищем історично новим; тотальна держава як соціольогічне явище знана від тисяч літ. Тяга до державної всевладности, яку тепер помічуємо в обсягу культури окциденту, є тільки через те така яскрава і замітна, що минулі століття европ. історії розвивалися саме у відверненому напрямку: істнувала тенденція державу якнайбільш обмежувати в імя якнайширш подуманої свободи особовости чи пак суспільної групи. Це „визволення від держави", автономне самовизначення своєї позиції в державі, і, зрештою, розуміння держави як організації, покликаної служити добру колективу як і добру одиниці, є взагалі характеристичне для окцидентального духового наставлення. Це передовсім Орієнт від праісторичних часів розумів державу *тотально*, розумів її як ціль саму в собі, як організацію істнуючу не для людей, одиниць чи суспільних груп, але як організацію істнуючу понад людьми, в якій людина сама по собі була справою зовсім підрядною. На цім тлі прелегент розвинув широко протиставність орієнтального й окцидентального розуміння держави і влади. Тут, на заході ,це від зачатків геленської культури державу розуміли як *засіб* для здійснення якихсь ідей, добра громадянина і громади, там, на сході, розуміли її як ціль саму у собі, як організацію насильства для самого насильства. Цю тезу прелегент ілюстрував низкою блискучих прикладів.

Сучасну державну крізу, прямування до тотальности, сучасні тотальні авторитарні рухи (фашизм, гітлеризм та ін.) прелегент розуміє як необхідні і природні крізові явища, які завжди супроводжають велику соціяльну перебудову суспільности під впливом зміни умовин продукції. Подібна кріза держави як організації істнувала на переломі середньовіччя і нових часів, отже в добі переміни февдального типу господарства на міщансько-капіталістичний. Тепер умовини продукції змінюються радикально під впливом поступів техніки і під впливом повставання нових суспільних верств, які бажають зорганізувати і забезпечити своє суспільне істнування. Рямці нинішніх держав стають за вузькі для сучасних умовин продукції. Змагання до тотальности і до автаркії на довшу мету не втримаються, бо це суперечить природному розвиткові міжнародніх форм господарювання. І оскільки національна держава, як специфічна форма організації людського колективу, безумовно має далі зберігтися, всеж рівнобіжно мусять прийти з конечністю також надрядні, понаддержавні суспільно-організаційні форми людського співжиття.

Як зі сказаного видно, виводи прелегента розвиваються на площині матеріялістичного розуміння історії. Але це не є т. зв. „чистий марксизм". Проф. Старосольський є виразно прихильником школи Ґумпльовича-Опенгаймера, яка — як відомо — не зовсім тотожна з „чистим марксизмом". Розуміється, істнують також інші погляди, які *засадничо* ставляться на зовсім інакші премізи в підході до розуміння держави, як це розвинув прелегент. На жаль, по рефераті не було дискусії, у якій моглиб сконфронтуватись ці різні концепції. Т-во Письменників і Журналістів без сумніву зробилоб добре діло, колиб постаралося за відповідний корреферат. Цього роду прилюдні дискусії моглиб у значній мірі причинитись до поглиблення політичної освіти і політичної культури внутрі нашого громадянства.

(ст.)

НОВИНКИ.

— **Футра, всілякого рода, найвибагливіші,** поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. І. п. Телефон 254-46. 10 69—?

— **Футра** робить Карпяк, Лукасінського 4.

— **Одинока українська фабрика футер** „Хром", Пр.-Торг. Спілка з о. п. у Львові, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах футра жіночі і чоловічі та всілякого рода футряні шкірки, як також приймає до крашення і перерібки уживані футра.

— **Відчит д-ра Дм. Донцова** на тему: „Два патріотизми" відбудеться в суботу 23. листопада в год. 6 веч. на „Бесіді" (Нар. Дім).

— **Засідання математично-природничо лікарської секції НТШ** буде в понеділок дня 25. листопада ц. р. в год. 18 в канцелярії НТШ.

— **Черговий виклад у Товаристві „Зоря" у** Львові під наголовком: „Значіння Федьковича для української літератури та відродження громадянського життя" відбудеться в неділю 24 листопада ц. р. в год. 12-тій вполудне в салі Т-ва, вул. Вірменська ч. 25.

— **Ювилейне свято в честь Преосв. Н. Будки.** Т-во українських катол. робітниць „Будучність" у Львові улаштовує ювилейне свято з нагоди 30-ліття священства Преосв. Кир Никити, свого духовного провідника, яке відбудеться в неділю 24. листопада ц. р. в год. 18. у салі жіночої гімназії СС. Василіянок (вул. Длугоша 17). На це свято запрошує Т-во представників нашого духовенства і світських установ.

— **Загальні збори львівської ради адвокатів** відбудуться 23 ц. м. На денному порядку є м. ін. вибір шістьох членів ради і пятьох членів дисциплінарного суду на місце тих, яких трилітні мандати вигасли. Між іншими тратять права членів декан ради д-р Тіль і член дисциплінарного суду д-р Л. Ганкевич.

— **Страйки у Львові.** В заведенні чищення міста робітники числом 200 осіб розпочали італійський страйк, домагаючись підвишки платень, одностроїв і т. п. — Застрайкували також робітники у фабриці гребенів і ґузиків Рота при вул. Граничній, домагаючись збірної умови та додержування 8-годинного дня праці.

— **Кредити на плекання овець.** Міністерство рільництва проектує в порозумінні з Рільним Банком кредити на піддержку плекання овець і побільшення продукції краєвої вовни. Одночасно мають запевнити збут на цю вовну. М. і. достави для війська, поліції й граничної сторожі будуть обовязані вживати краєву вовну.

— **Декорація львівського маґістрату.** Сьогодні 22. ц. м. в год. 5 попол. відбулося у Львові врочисте відкриття гербу міста з ордером „Віртуті Мілітарі" і хреста оборони Львова на фронтовій стіні ратуша при участи міністра військових справ ген. Каспшицького, представників міста і союзу оборонців Львова. З того приводу в костелі Остробрамської Матери Божої на Личакові відбулося передпол. богослуження.

— **Перонівки подешевіють.** Міністерство шляхів виладжує реформу особлвої тарифи П. К. П., що увійде в життя від нового року. Ціна перонівок у всіх містах буде обнижена з 30 на 20 сотиків.

— **Безплатні білети для залізничих емеритів.** Міністерство шляхів розпорядило, що від 1 січня нового року залізничі емерити дістануть два одноразові безплатні білети їзди на рік. Білети будуть видані емеритам при нагоді преложення доказів ідентичности. Користуватися ними можуть також члени їхніх родин і то в особових потягах, а у вимкових випадках у поспішних.

— **Цвинтарі для безвіроісповідних.** На основі закону про ховання небіщиків міські громади мають уладити окремі цвинтарі для людей, яких не можна поховати на звичайних цвинтарях т. зв. ісповідних. Там мають гребати безвіроісповідних, членів ріжних релігійних сект і небіжчиків, яких походження невідоме.

— **Нове про Шевченка** приносить 19—21 випуск московського літературно-історичного збірного видавництва „Літературное Наследство". Два причинки І. Айзенштока, видавця щоденника поета, звідомляють про долю літературної спадщини Шевченка і наводять кілька його недрукованих листів.

— **Археольоґічні викопки на Волині.** На полях, що належать до громад Мирогоща, Липа, Костянець, Листвин, Нараїв, Варковичі, Мощаниця й Остроже пов. Дубно підчас осінньої орки викопали багато цінних предметів з доби неоліту, палеоліту, бронзової та перших римських впливів. Є це кремінні знаряди, сокирки, серпи, ножі, товчаки, скробачки й списи. Біля Мирогоща знайшли багато останків урн, попільниць, мисок, горшків і римських амфор. Під сусіднім селом Липа знайдено зуби мамута. Взагалі ціла околиця дуже багата в останки передісторичної старовини і є неоціненим тереном для археольоґів. На жаль вони тим не занялися і багато річей знищилося.

— **Нові нотаріяльні оплати.** Міністерство справедливости оголосило розпорядок у справі винагороди за працю нотарів. Висота винагороди залежить від вартости предмету нотаріяльної умови й означена при вартости до 2.000 зол. на 1.5 проц., від 2—10.000 зол. на 300 зол. від перших 2 тисяч і 1 проц. від решти, при вартости від 10—40 тисяч 110 зол. від перших 10 тисяч зол. і 0.8 проц. від решти. При предметах від 40 до 100 тисяч зол. визначено нагороду 350 зол. від перших 40 тисяч зол. і 0.6 прц. від решти; при 100—300 тисяч зол. 700 зол. від перших 100 тисяч і 0.4 проц. від решти і т. д. Поза тими винагородами не вільно нотарям ані особам, занятим у його канцелярії, брати ніяких інших нагород. Крім того розпорядок нормує винагороду нотарів за нотаріяльні акти, вписи, відписи і т. п.

— **Львівська хроніка.** На товаровому дворці вкрадено з вагону мішок кісткового цукру ваги 32 кг. У звязку з тим арештовано А. Явника і Н. Козла з Левандівки, що вкрадений цукор продали за 19 зол. купцеві Штайнвурцлеві, який теж дістався до слідчого арешту. — В захисті для бездомних Бр. Альбертинів при вул. Клепарівській помер нагло незнаний мужчина. — За янівською рогачкою присипав пісок робітника Станислава Януша, якого відвезено до шпиталю, де він помер. — На поліції зголосилася 25-літна Ірина Коперська і повідомила, що її нареченого Богуслава Бека, приватного вчителя, отроїла якась жінка. Лікарська експертиза виявила, що Бек помер наслідком затроєння шлунка.

— **Після студентських заворушень у Варшаві.** У звязку з останніми студентськими ексцесами у Варшаві городське старовство засудило за нарушення спокою, бійки і биття шиб по склепах студентів А. Кржижановського, М. Кабрінського, А. Сікорського, Л. Коцьола й Ігн. Барцевича по 3—7 днів арешту. Дальші засуди будуть оголошені в найближчих днях. — В четвер вечером управитель міністерства освіти проф. Хилінський мав конференцію з ректорами варшавських академічних шкіл у справі останніх студентських заворушень. Рішено не відновляти викладів аж до вияснення ситуації й успокоєння та оголошено засоби запевнення безпеки й порядку. Управитель міністерства освіти заповів, що якби після відновлення викладів повторилися спроби викликання заворушень, він буде приневолений закрити школи, а це потягне за собою нові вписи при майбутнім відкритті школи.

— **Краєва хроніка.** Підсолтис Матейчук із Брустурів пов. Косів повідомив поліцію, що якийсь

…Орчак чи Пітиляк із Річки з кількома іншими людьми забрав силою з воза 17-літну Анну Рибарук, що їхала з родичами до Косова, і повів невідомо куди. — До львівського шпиталю привезли з Винник робітника Станислава Шевчука, якого при праці в цегольні присипала земля. Стан його безнадійний. — В Балигороді пов. Лісько Іван Віскель із Загіря застрілив свою наречену Гінду Вайс, з якою не міг побратися, опісля відобрав собі життя. — Солтиса села Лобачівки пов. Горохів засуджено на 6 місяців вязниці за спроневірення 271 зол. з громадської каси.

— **Смерть під самоходом.** Під Люблином вантажний самохід переїхав на смерть 23-літну Сабю Тав із Жовкви, що вибралася туди в торговельних справах. Біля рогачки висіла із самоходу і хотіла перейти, але через необережність дісталася під самохід. Шофера Пелчинського арештовано.

— **З Польщі.** У варшавській адвокатській раді відбулися іспити нових кандидатів адвокатури, при чому на 65 аплікантів здало іспит тільки 33. — В Лодзі появився хіромант і графольоґ Артур Бонетті, що засуґестіонував одну свою клієнтку і допустився на ній насильства разом з двома спільниками. Всіх трьох арештовано.

— **Прибрана донька президента Туреччини,** вертаючи з Англії до Парижа, випала через необережність із потягу і так тяжко потовклася, що привезена до французького шпиталю померла.

— **СУПЕ і зїзд українських організацій у Младій Болеславі.** З огляду на те, що в українській пресі появляються замітки про участь СУПЕ у Зїзді Українських Організацій у Младій Болеславі (ЧСР) дня 15. IX. ц. р., подаємо до відома, що Команда Союзу Українських Пластунів Емігрантів нікого не уповажнювала заступати СУПЕ, бо, згідно зі своїм статутом та резолюціями II. Надзвичайного Зїзду, СУПЕ як організація не може анґажуватись у ніяких політичних акціях. — Команда СУПЕ.

Дивогляди.

ПОДАТОК ВІД ГОМОНУ

Міська рада в Роксвіль (Огіо) придумала новий податок. Платити його будуть усі ті особи, що „професійно счиняють гомін“. Отже у першій мірі є це автомобілісти, мотористи, власники радіо і всі ті підприємці, що з ріжних причин наповняють вулицю криком.

ЗА ПРИКЛАДОМ БОЛЬШЕВИКІВ.

Вийшов у Німеччині новий список авторів, яких твори треба усунути із усіх бібліотек. Є між ними твори Золі, Анатоля Франса, Бляско Ібанеса, Джека Льондона і таких учених як Ернест Геккель і Фрідріх Лянґе.

Дописи.

ГОРОДЕЧЧИНА.

У 70-ліття уродин Митрополита Шептицького влаштовано 10. листопада ц. р. у Вишенці Вел. біля Янова пов. Городок святочну академію. Підчас Служби Божої виголосив місцевий парох і декан о. Радзикевич проповідь про заслуги і значіння Ювилята. Пополудни в церковнім домі відбулася академія, на яку прибули оо. ігумени П. Лущик, А. Жарський і М. Борса ЧСВВ з Крехова, о. Прихітко та його сотрудник о. Гутлевич з Верещиці, о. Коут з Вільки Кунинської та багато інших гостей із сусідніх сіл. Саля була виповнена. Явилися також місцеві автиники з родинами. Гарне вступне слово виголосив о. Радзикевич, що теплими словами змалював величну історичну постать Ювилята та зложив від себе і від усіх присутніх побажання, щоби він трудився ще довгі літа для добра українського народу. Опісля були хорові співи, якими управляв сам о. Радзикевич і деклямації, закінчені рефератом Л. Корнбергера, що подав життєпис Ювилята. Торжество закінчив промовою о. парох, дякуючи гостям за участь, після чого відспівано „многая літа“ для Ювилята. Тому що в академії багато людей не могло взяти участи з браку місця, вона буде повторена 8. грудня ц. р. з тою самою програмою.

КАЛУЩИНА.

Відкриття 6-тижневого господарсько-молочарського курсу у Войнилові. В дні 17. 11. ц. р. відкрито у Войнилові 6-тижневий курс, що має на меті вишколити відповідні кадри молочарських контрольорів-асистентів. Курс цей уладжує філія „С. Г.“ у Калуші спільно із Районовою Молочарнею у Войнилові. На цей курс зголосилося поверх 30 кандидатів з калуського повіту, а також з дальших околиць і навіть Волині. На курсі викладатимуть інж.-агр. П. Дубрівний, інж.-агр. Шпаківський, вет. лікар П. Кулиняк і д-р Н. Ружницький. На відкриття курсу прибув відпоручник Гол. Т-ва „С. Г.“ у Львові інж. Голод.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Базар“.

Не люблю цього слова, бо воно нагадує мені наших татарських віцепредків, але — нема ради. Є таке слово і є така крамниця у Львові.

Свого часу мій приятель Леле нарікав нераз і недва:

— Ніодного українського фризієра, ніодного склепу з краватками!

Фризієрів уже маємо, дарма, що до нині ще нема для них українського терміну (чепурник? стрижій?, стригольник?, голяр?), а склеп з краватками також уже є. І то не тільки з краватками: там і ковнірики і сорочки (-чечки) і рукавиці (-вички) і все, що душа мужеського чи жіночого пола потребує, щоби себе зверху причепурити.

Йде тільки про те, щоби ті душі хотіли себе причепурювати — саме в „Базарі“, при вул. Русько-бляхарській.

А то:

— Думаєте, що там можна щонебудь доброго дістати?

— Чому?!

— Бо то наші! Наші не можуть мати стільки грошей, щоби був великий вибір.

Або:

— Пішов я, уявіть, до „Базару“ купити хусточку. А вчора переконуюся, що за дорого взяли.

— Як ви переконалися?

— Сказав мені один знайомий.

— А він звідки знає?

— Припускає, що можна дістати дешевше.

Або:

— Прошу, що за гарний шалик я вчора купив!

— Скільки дали?

— Сім золотих.

— Дорого. В „Базарі“ дістанете такий самий далеко дешевше.

— Що-о-о? Такий?! Добродію, мови нема!

— Звідки знаєте?

— Бо мені той купець казав, що вже дешевше неможливе.

— То я вас переконаю.

— Напевно ні.

— Чому?

— Бо не вірю.

А я таки вірю. Переконався сам і — задармо, направду задармо — інших переконую.

Шановні Читачі, особливо Львовяни! Підіть і Ви та переконайтеся, а будете вдоволені з двох річей: з товару і з того, що гасло, яке так залюбки всі вживаємо, яке товчеться по всіх вічах, нарадах, анкетах і ґазетах, є в нас не тільки окрасою промов чи статтей.

Просили раз мене в одній кооперативній поживні написати їм щось у їхнім памятнику. Я написав: „Коли не схочете на ґвалт купити камяницю в першім році, то напевно купите за три роки дві“.

На жаль, вони хотіли камяниці в першім і вже зліквідували підприємство.

„Базар“ не хоче купувати і тому є надія, що колись купить.

Галактіон Чіпка.

Наше село електрифікується. Не зважаючи на скруту, наше село поступає на господарському полі вперед, присвоюючи собі м. ін. корисні культурні новини. До цих новин належить у першій мірі електрика, досі дуже мало розповсюджена по наших селах. Цієї освіти завело у себе електр. освітлення кількох господарів-українців у селі Новиця. Електр. струю дістають із місцевого млина за розмірно невисокою, оригінальною заплатою: два дні праці в користь млина річно, зате інсталяція власна. Вже давніше (два роки тому) завела у себе електрику читальня „Просвіти“, церква, парох і декількох господарів у селі Хотень. У цей спосіб наше село поволи електрифікується, замінюючи дорогу нафту чи невигідну свічку багато кориснішим і дешевшим електричним освітленням.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято в честь Л. Українки. В суботу 16. ц. м. влаштувала філія „Союзу Українок“ у салі „Народньої Торговлі“ свято в честь Л. Українки. На програму свята зложилося 7 точок, а саме: 1) „Творчість Л. Українки“ — реф. О. Скочдопольової; 2) „Легідні ночі“ Л. Українки-Безкоровайного — хор „С. У.“; 3) „Вязень“ Л. Українки — мельодекл. Каратницької Л. (при форт. Тимківна М.); 4) „Прялочка“ Ліста — форт. сольо Тимківної М.; 5) „Ballade et Polonaise“ Vieuxtemps — скр. сольо Бойківної О.; 6) „Голосні струни“ Л. Українки — рецитація Мойсюківної І.; 7) „На чужині“ Олеся-Барвінча — хор. Хором диригувала Л-да Каратницька. До найкращих точок належали: скр. сольо Бойківної і мельодекл. Каратницької. Реферат Скочдопольової був може за побіжний. Торкався радше світогляду, як творчости Л. Українки. Добре теж випала рецитація Мойсюківної і форт. сольо Тимківної. (Організатори свята повинні були конечно настроїти фортепіян, бо той, який був, псував часами настрій). Найслабше випав хор, слабо приготований. Загальне враження зі свята гарне. Публика нечисленна. Людей майже повна саля.

Відчит о. д-ра М. Конрада. Мин. неділі виголосив о. д-р М. Конрад передостанній відчит у І. серії „Акад. Вечорів“ н. т.: „Модерна ментальність і католицизм“. Відчит був надзвичайно цікавий і в кількох словах доказав, що де зникає знамя хреста, там мусить бути упадок у всіх ділянках життя. Лише католицький солідаризм, який щораз більше опановує людство, зможе вивести людство з нинішнього хаосу й безладдя. Шкода, що публики цим разом було чогось мало (63 особи). З такого відчиту кожний може багато скористати.

Б. Л.

Радіокутик.

КІЛЬКО ДІСТАЄ ПАНІ РУЗВЕЛЬТ ЗА СВОЇ АВДИЦІЇ?

Президент Злуч. Держав дістає, як пишуть закордонні часописи 75.000 дол. річно. Зате п. Рузвельт, його дружина, дістала м. р. за свої промови в радіо кругло 100.000 дол. Як з цього бачимо, славна радіопрелеґентка заробляє більш ніж дістає її чоловік — президент найбагатішої держави у світі.

НАВІТЬ КИТАЙЦІ РОЗБУДОВУЮТЬ РАДІОМЕРЕЖУ.

Як повідомляє „Правда“, китайський уряд задумує поважно розбудувати свою радіостацію й м. і. крім великої 100 кв. стації у Пекіні вже почав будувати 9 посередніх радіостацій. Досі радіо мало слабий доступ до Китаю. Правда, Нанкін має стацію силою 75 кв. а слабі стації є в Гонґ-Конгу і Шанґгаю, але ціла північна частина Китаю не має ніодної. Сусідні з Манджуко околиці слухають японських авдицій. Монголія — совітські. Уряд думає в цим просторам дати власні стації і небавом побачимо тільки, чи в сучасних своєрідно китайських умовинах зможе він свій плян перевести в діло.

ПРОТИ СОВІТСЬКОГО ДИРИҐЕНТА.

Данські радіостації передавали недавно „Тиждень північної музики“, у програмі якої один концерт дириґував совітський дириґент Микола Малько. Особа капельмайстра викликала голосні протести, що дійшли аж до мін. освіти і той мусів опісля перепросити радіослухачів по радіо, мотивуючись, що справді це нетакт, щоб чужинець та ще большевик дириґував концертом національної музики.

СЕНЗАЦІЙНІ РАДІОЗВІТИ З ПОЛЯ БОЮ.

Американська радіостація НБК вислала відомого журналіста й радіоратора Ф. Джіббонса до Абісинії, щоб передавав до Ню Йорку звіти з усіх воєнних дій. Джіббонс є покищо в Асмарі, звідки передає свої звіти. НБК дістає теж радіоповідомлення від кореспондента „Юнайтед Пресу“ Ф. Б-а, що находиться тепер в Аддіс-Абебі. Італійське радіо передає вістки тільки про важні події в Абісинії, а тоді вони йдуть на всі радіостації.

ШВЕЦІЯ МАЄ НАЙБІЛЬШЕ РАДІОСЛУХАЧІВ.

Число радіоабонентів у Швеції зросло досі до 773.756, що дає 12.5 відсотків всього населення. Як поширене радіо в цій країні, це видно хочби з того, що мале шведське містечко Оксельозунд, яке має 3.000 мешканців, має 673 зареєстрованих абонентів, тобто 22 відс. всього населення.

ПЕРША АВСТРІЙСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА СТАЦІЯ.

В технічнім музеї у Відні виставлював проф. Ф. Бем першу в Австрії телевізійну радіостацію, що показує, як надають й відбирають телевізійні картини.

І МОВУ ПЕРЕДАЮТЬ ПО РАДІО

Нелегко воно передавати по радіо оглядини моди, куди краще надавалась би до цього телевізія. А проте ча…

сто слухові огляди моди в італійському радіо, мають уже свою марку. Їх передають з Торіно, при участи щонайкращих сценічних артисток, які дають серію репортажів з цеї ділянки. Ці виклади мають бути, кажуть, дуже добрі.

ОРГАННІ КОНЦЕРТИ З ЛЬОЗАННИ.

В часі тієї зими Льозанна передаватиме зі свого студія цикль цікавих концертів на органах, у програмі яких найдуться найкращі твори давніших й сучасних композиторів. Органи нового студія в Льозанні вважають знавці найкращими у всій Швайцарії.

Спорт.

ЮВИЛЕЙ У. С. Т. „ДОВБУШ" У ЧЕРНІВЦЯХ.

Із запрошення, присланого до нашої Редакції, довідуємося, що з приводу 15-ліття Українського Спорт. Т-ва „Довбуш" у Чернівцях відбудеться в суботу 23. ц. м. у греко-кат. парохіяльній церкві в Чернівцях панахида за померших українських спортовців. У неділю 24. XI. в год. 11. рано відбудеться у великій салі Музичного Т-ва ювилейне свято (I. частина).

З нагоди ювилею „Довбуша", якого I. дружина, як ми вже повідомляли, здобула цьогорічне осінне мистецтво Буковини, бажає Редакція „Діла" заслуженому Товариству якнайкращих успіхів. Хай живе й розвивається У. С. Т. „Довбуш" на славу українського спорту й українського імени!

Нові книжки й журнали.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 22. Львів, листопад 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 23. XI. год. 3.30 попол. Віденська ревія Фріца Грінбавма і Карла Фаркаса.

Субота, 23. XI. год. 8. веч. Віденська ревія Фріца Грінбавма і Карла Фаркаса.

Неділя, 24. XI. година 3.30. прем'єра байка для дітей „Попелюшка"; год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Понеділок, 25. XI. год. 8. веч. „Ревізор".

Вівторок, 26. XI. год. 8. веч. ціни найнижчі. Аб. 1. „Музика на вулиці".

Середа, 27. XI. год. 8. веч. Аб. 5. „Ревізор".

Театр Рівнородностей.

Субота, 23. XI. год. 8. веч. Ціни найнижчі „Шіснадцятилітка".

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна замкненої скрині".
АПОЛЬО: „Втеча".
АТЛЯНТИК: „Золоте озеро"
ВАНДА: „Я його кохала" і „Котячий Пазур".
ҐРАЖИНА: „Любощі".
КАСИНО: „Сон літньої ночі" на осн. Шекспіра (реж. Райнгарда, музика Мендельзона).
КОПЕРНИК: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МАРУСЕНЬКА: „Бенгалі" (Ґейрі Купер).
МІРАЖ: „Пані і шофер", „Весняний вальс".
МУЗА: „Віденські ночі".
ПАКС: „Ескімо".
ПАЛЯЦ: „Епізод".
ПАН: „Леґіон безбожних".
РАЙ: „Циганські мельодії".
СОНЦЕ: „Циганські романси". ревія „Абісинець у Львові".
СВІТ: „Дві жовсі".
СТИЛЬОВЕ: „Пекло" Дантого і ревія.
ТОН: „Еспанська примха" (Марлена Дітріх).
УТІХА: „Вовкулак" і ревія.
ХИМЕРА: „Остання серенада".

Закордонне радіо.

Субота, 23. листопада 1935.

Відень (506,8) 15.15 Хор, 19.20 „Дер Фетер вос Дінгсда" оп. Кінеке, 22.35 Форт. ресітал, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. квартет, 15.00 „Чар вальса" оп. Штравса, **Париж** (1648) 17.00 Легка музика, 21.45 „Чародійний флет" оп. Моцарта, **Білгород** (437,3) 13.15, 22.20 Нар. пісні, 20.00 Концерт, **Берлін** (356,7) 19.00 Квартет ф-дур, оп. 50 Бетовена, 20.10 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 20.10 Мельодії і пісні, **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт, 15.15 Пісні, 18.40 Орг. Твори Баха, 19.05 „Велика Незнайома" оп. Сухе. **Будапешт** (549,5) 18.30 Нар. пісні, 22.30 Концерт, **Міляно** (221,1) 20.50 Концертові вальси, 21.15 „Двісті літ танку? **Рим** (420,8) 16.40 Квартет мандолиністів, 20.50 Муз. вечір, 21.45 „Наміко Сан" оп. Франкетті.

Неділя, 24. листопада 1935.

Відень (506,8) 11.45 Концерт, 12.55, 15.20, 17.50 Популярна й камеральна музика, 19.55 Форт. ресітал, 20.50 Веселий вечір, **Брно** (325,4) 20.05 Пісні, **Прага** (470,2) 7.30 Концерт 9.10 Сальон. квартет, 15.00 Міньон. оп. Томаса, **Париж** (1648) 17.10, 18.00 Концерт, 20.00, 21.00 Спів. 20.30 Театр Гіноль де Парі, **Білгород** (437,3) 13.15, 18.30, 21.40 Спів **Берлін** (356,7) 11.00 „Недокінчена Симфонія" Шуберта, 12.00, 16.00, 20.00 Концерт, 17.00 „Німецьке реквієм" Брамса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.45 Баварські народні мельодії, 19.00 „Смерть і життя" муз. поема, **Ляйпціг** (382,2) 11.30 Кантата Баха: Ах, лібе Хрістен зайд гетрост", 12.00 Симф. концерт, 18.35 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 10.30 Народна музика, 15.05 Музика суч. композиторів, 19.20 Фантазія Ц-дур на скр. і фор. т. оп. 159 Шуберта, **Будапешт** (549,5) 15.30, 18.00 Легка й циг. музика, 17.00 Сольо на цимбалах, 19.30 Спів, 22.10 Концерт оп. оркестри, **Міляно** (221,1) 20.30 „Маски" оп. Масканьї, **Рим** (420,8) 13.10, 17.00 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 23. листопада 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 6.50 Легка музика з грам. плит, 7.20 Ранішна авдиція, 7.55 Трохи информацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Концерт, 13.00 Концерт гармоністів, 13.25 Хвилина дом. господарства, 13.30 Концерт бажань, 14.30 Польські артисти з грам. плит, 15.00 Фрагмент зо повісти Шумляса „Замкнене серце", 15.30 Концерт орх. 16.00 Лекція французької мови, 16.15 Твори на цитру, 16.30 Технічна скринька, 16.45 Вся Польща співає, 17.00 „У Крутинських Пецках" репортаж із Східної Пруссії, 17.15 Новини з грамофонових плит, 17.45 Світ наших звірів: Падальник, 17.50 Наші міста і містечка: „Рава та Шубравці", 18.00 Театр Уявн: для дітей: „Йо-го-го" Карел Грея, 18.30 Огляд жіночих журналів, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Мало відомі сучасні твори (пояснення з грам. пл.), 19.00 II. том матеріялів до листопадових днів, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спортові вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт солістів (Шлемінська, спів), 20.45 Веч. денник, 20.55 Образи із суч. Польщі, 21.00 Польське село у творчості Ст. Монюшка, 21.30 Кравецький гумор, 22.00 Концерт орх., 23.05 Прогулька по Европі — ретрансмісії з европейських радіостацій.

Неділя, 24. листопада 1935.

9.00 Ранішня авдиція. 9.15 Музика з гр. пл., 9.40 Ранішний денник, 11.00 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу 12.03 Театральна всячина, 12.15 Муз. поранок, спів, 13.00 Фрагмент із Лукіяна з Самосати „Розмови на тому світі", 14.00 Легенди оповідані дочці. Адама Міцкевича. 14.10 Муз. репортаж, 15.00 Лісова скринька, 15.15 Легка музика з гр. пл., 15.50 Година хлібороба, 16.00 Ломиголовки для дітей, 16.15 Форт. ресітал, 16.45 Концерт хору. 17.00 Танкова музика з гр. пл., 17.40 Музично-словна авд., 18.00 „Пів години з Відня" пісеньки в супр. форт., 19.25 Реклям. концерт, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Що читати, літер. новини, 20.00 Концерт орх., спів, 20.45 Вимки з творів Й. Пілсудського. 20.50 Веч. денник 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Остріви на морі інтересів — Мальта, 21.45, 21.46 Танк. музика, реф. ення, Спортові вістки, 22.00 23.05 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5.29—5.32.

Нім марка 1·50—1·55, фр. франки 34·90—35·05, шв. франки 172·55—172·75, фунти стерлінґи 26·00—26·15, австр. шилінґи 98·50—100, чеські кор. 20.75—21.25, рум. леї 26·50—28.00, італ. ліри 33.00—35.00.

Золото: Доляри 8·99—9.02, Рублі 47.00—48·00, Фр. франки 34.40—34·8, Корони 36·25—37·00 Дукати 82.50—83·83; 1 грам золота 5.9·4.

Срібло: Корони 0.34, Рублі 1.50, Фльорени 0.85; 1 гр. срібла 7—8 сот.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22-го листопада ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування	2·50	зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.54·50	„
кг. масла дес. експорт. враз в експортовим опакуванням дає зачет по	2·60	„
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·75	„
1 к. яєць	4·50—4·55	„

Тенденція на масло зниж‹кова, на молоко зви›шкова, на яйця сильна, на сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 22. XI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курячий молодняк 0·90—1.30 I. кл.	0·85	зол.
Кури однорічні I. кл.	0.80	„
Качки годовані в ясним опір.	0.75	„
Качки товщені	0.90	„
Гуси годовані	0.75	„
Гуси товщені	0.90	„
Пінтарки годовані	0.90	„
„ товсті	1.—	„
Індики і індички год.	1.—1.10	„

Кури приймає в кожній кількості. Іншу птицю в скількости визначеного приділу для кожного свого доставця.

Птицю не годовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

Купує вівсяну питльовану муку, гречану муку, просо та овес.

ПОДЯКА.

Цим шляхом складаємо щиру подяку незабутому д-рові Гаверськонову, пов. лік. у Бучачі, що, не щадячи труду ні часу, давав безкорисну поміч нашій незабутній Матері, бл. п. Ользі Носновській. Також дякуємо за безкорисну участь у конзиліи лік. д-рові Гельфеневі.

699 Діти.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстов. шпальти 4 оголошенев. шпальти.

мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
„ „ на першій сторінці	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	480·—
„ „	1/2	„	250·—
„ „	1/4	„	130·—
„ „	1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Розправа за вбивство міністра Перацького.

ЧЕТВЕРТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ

Обвинувачений, що ввесь час мовчав.

В пятницю 22. XI. допитували обв. **Миколу Климишина.** На питання, чи признається він до того, що від 1931 р. до 14. VI. 1934 брав участь в ОУН, Климишин не відповідає. На поновне питання суду також мовчить. Тоді предсідник суду стверджує на підставі актів, що Климишин був студентом краківського університету і заявив 14. VI. 1934 у слідстві: „По польськи вмію говорити, але не хочу." Тому постановляє відчитати зізнання обвинуваченого в слідстві.

Климишина переслухували кілька разів: слідчий суддя у Кракові 14 і 20 червня 1934 р. та прокуратор варшавського окруж. суду 2. серпня 1934 і 14 вересня 1934. Климишин все відмовляв відповіди та підпису під протоколом. Останнім разом прокуратор питав його, чи належить він до ОУН, чи помагав у доставі бомби Лебедеві від Карпинця та чи опікувався Лебедем у Кракові.

З знання обв. Богдана Підгайного.

Після 10 хвилин перерви предсідник питає чергового обв. **Богдана Підгайного,** чи він признається, що належав до ОУН. Підгайний пробує говорити по українськи. Після упімнення предсідника також і прокуратор Зеленський стверджує, що Підгайний у слідстві зізнавав по польськи. Підгайний далі пробує говорити по українськи. Предсідник перериває і постановляє відчитати його зізнання зі слідства.

15 червня 1934 Підгайний при першому переслуханні заявив, що до ОУН не належить. 10 серпня 1934 Підгайний подрібно подав свій життепис. Є він сином народнього вчителя, у 5. клясі гімназії вступив до Пласту, з якого виступив у 7. клясі. У 1925 р. вписався до політехніки в Данціґу. При Товаристві „Основа" в Данціґу оснували спортовий гурток. Його завданням був вишкіл членів на українських вояків, здібних заняти і провідні становища. Вишкіл вели студенти, підхорунжі польського війська на основі польських військових правильників. Крім того в гуртку кольпортували „Сурму" та „Українського Революціонера".

В 1928 р. підсудного покликали до війська, та після 4 місяців звільнили на основі лікарського свідоцтва. В березні 1929 вернувся він до Данціґу і став секретарем „гуртка" та місцевої філії „Союзу українських старшин", організації, що на її чолі стояв полк. Коновалець. Опісля підсудний відкликав ті зізнання, заявляючи, що йшло там лише про пристосування націоналістичних принципів у житті. Завданням „Союзу" був вишкіл українських старшин. Зі становища секретаря уступив підсудний в обличчі іспитів у політехніці. В Данціґу була теж місцева частина ОУН. Підсудний оповідає про діяльність „гуртка". Учасники слухали викладів, відбували вправи, опісля піддавались іспитові на старшого стрільця

ЯК НАБУВАЛИ ЗБРОЮ?

Після покінчення студій 2 грудня 1932 підсудний виїхав з Данціґу, по дорозі задержався у пп. Шухевичів у Львові та вернувся домів, до Нивиць. Там його арештували після нападу під Городком, та після трьох місяців звільнили й віддали під поліційний догляд. У листопаді 1933 приїхав до Львова шукати посади. Дістав її у Ставропигійській друкарні при видавництві „Новий Час" як заступник директора. У лютім або березні 1934 зустрінувся у Львові зі своїм товаришем, якого призвіща зразу не хотів подати, щойно пізніше признав, що це підс. Степан Бандера. Про цю першу зустріч Підгайний говорить, що цей товариш запитав його, чи він розуміється на зброї, а коли він потвердив, товариш заявив, що хоче йому показати зброю, яку має купити. Потім купував від якогось „Юзка", що торгував хемікаліями і зброєю, ртуть, пізніше револьвер і набої для Бандери. Не знав, до чого Бандері потрібні ці речі, але розумів, що міг їх купувати для ОУН. Бандера просив його потім, щоб порозумівся з цим Юзком щодо скорострілу. Револьвер і набої, що їх купив у цього Юзка, переховував довший час у себе. Одного дня Бандера казав йому сконтактуватись з одною жінкою, що мала прийти на умовлене місце, при тім дав йому на паперці (від курення) інформації щодо гасла і місця зустрічі. На цю стрічу справді прийшла молода жінка, якій Підгайний передав револьвер і набої. Переслуханий пізніше відкликав останню точку своїх зізнань, твердячи, що всю ту історійку вигадав, щоб оправдати зміст паперця.

Кілька днів пізніше купив набої до парабелюм. Бандера дав йому, як зразок один набій до револьверу Штаєра 8 мм. і 3 набої до Штаєра 9 мм. Він мав просити Юзка, щоб подбав за такі набої. Водночас Бандера дав йому книжку „Саперська інструкція — нищення", видану міністерством військових справ і просив його, щоб він випрацював реферат. 14 червня 1934. підс. Підгайний вийшов рано з хати та мав при собі згадані 4 набої і книжку. Коли був у крамниці свого знайомого Раковського, ввійшла поліція й арештувала його на основі найдених у нього набоїв та інструкцій. Зразу підсудний не признався до приналежности до ОУН і подав, що згадані вище чинности вимусив на нім цей товариш. Уважав їх за товариську прислугу.

СПРАВА ВБИВСТВА КУР. СОБІНСЬКОГО.

Переслуханий 14 листопада 1934 Підгайний говорить про те, як пізнався з підс. Евгеном Качмарським. Вони запізналися у канцелярії адв. Шухевича. Качмарський сказав йому тоді, що Вербицький та Атаманчук, які перебувають у вязниці в Равічу, звідки вийшов Качмарський, обурені тим, що Підгайний і Роман Шухевич, які є справжніми вбивниками куратора Собінського, перебувають на волі, тоді, коли вони сидять невинно у вязниці. Вони домагаються, щоб Підгайний і Шухевич виїхали за кордон та оголосили, що є вбивниками кур. Собінського. Це викличе ревізію процесу.

З дальших зізнань Підгайного виходить, що він на цю тему говорив з адв. Шухевичем, який твердив, що це буде безцільне, бо ревізія процесу неможлива. Підс. Підгайний в однім зі своїх зізнань заявив, що така концепція зродилась, як він здогадується, в ОУН, що хотіла в цей спосіб скомпромітувати польський суд перед закордоном. Це предложення вийшло мабуть від знайомого підсудного, члена ОУН, Сайкевича. Дальшою причиною була згадка у пресі з процесу за вбивство посла Голуфка, що підс. у тім процесі Барановський зізнав у поліції, що куратора Собінського вбили Петро Підгайний, син священика і Роман Шухевич.

Підс. Підгайний відповів Качмарському, що до ніякої вини в убивстві кур. Собінського не почувається. У грудні 1933 приїхав з Данціґу до Львова відомий діяч ОУН Андрій Федина, що заявив Підгайному, що у справі Вербицького й Атаманчука говоритиме з ним Бандера. Підгайний тоді ще не знав Бандери, але здогадувався, що він має визначне становище в ОУН. Пізнав Бандеру в січні 1934. Підчас розмови Підгайний заявив Бандері, що хоч не є членом ОУН і не мусить їй повинуватись, але якщо може помогти Вербицькому й Атаманчукові, то радо виїде за кордон та оголосить, що разом з Шухевичем убили Собінського. Водночас сказав йому думку адв. Шухевича, що Бандера прийняв до відома. Пізніше Бандера звернув його увагу на Евгена Качмарського, що міг помагати при купні зброї. Качмарський говорив, що серед людей, які гуртуються в читальні „Просвіти" на Богданівці, кількох булоб здібних до праці в організації. Серед тих людей був один, що мимовільно поміг поліції зловити вбивника Бережницького, Івана Мицика і хотів зреабілітуватися в очах організації. Цей чоловік мав псевдо „Гонта", пізніше Підгайний зізнав, що він називався Гриць Мацейко.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ВАРСТАТ ЗБРОЇ.

Переслуханий 23 листопада 1934 підс. Підгайний виразно назвав назвища Бандери і Качмарського, заявляючи, що коли суд уже все знає, він хоче зізнати щиру правду. Про свою діяльність в ОУН Підгайний сказав таке: У звязку зі справою Вербицького й Атаманчука дістав низку анонімів, що лаяли його й закидали йому, що він є на службі поліції, коли, не зважаючи на зізнання Барановського, що він убив кур. Собінського, досі його не арештували. Тоді він рішився вступити до ОУН та показати, що не має нічого спільного з поліцією. Звернув увагу на Бандеру, через якого хотів дістатись до ОУН. Та мусів бути осторожний, щоб не викликати підозрінь, або щоб йому не відмовили. Тому, що мав змогу купувати зброю від своїх товаришів Михайла Жука і Гуляя, предложив Бандері, що купуватиме для ОУН зброю. Бандера цей проект прийняв. Підгайний зробив предложення, щоб створити власний організаційний варстат зброї. Як інжинір мав відкрити механічний варстат, в якім направляли би зброю, закуповану для ОУН. Обвинувачений мав зчасом обняти функції, звязані з озброєнням організації, але до того не дійшло, бо незабаром його арештували. Бандера в розмові заявив, що думає про утворення хемічної лябораторії десь близько Львова в якомусь монастирі. Обвинувачений дав Бандері у квітні 1934 р. два реферати: про розвиток панцирних авт і про науку стріляння.

Про відданий Мацейкові револьвер калібру 7.65 системи Гішпан обвинувачений зізнав, що той револьвер дістав від Бандери, щоб його вичистити. Коли це зробив, зустрівся з Бандерою на Горі Страчення у Львові. Одержаний револьвер Бандера віддав чоловікові, що стояв недалеко; ним був Григорій Мацейко

ВБИВСТВО МІН. ПЕРАЦЬКОГО.

В справі замаху на міністра Перацького обвинувачений зізнав, що думка про той замах появилася вперше тоді, коли міністр відбував інспекцію у Східній Галичині. До обвинуваченого Підгайного прийшов тоді Мигаль, кажучи, що міністр є у Стрию і чи не можна би там чого зробити. Повідомлений про це Бандера заявив, що справа є неактуальна, бо міністра в Стрию вже нема. Справа на якийсь час притихла. В половині травня 1934 Бандера дав до зрозуміння, що плянується якась поважніша робота, але на іншому терені Польщі і велів запитати Мацейка, чи на два тижні не виїхав би так, щоб не викликати підозрінь. По виїзді Мацейка обв. Підгайний довідався від Качмарського, що він виїхав до Варшави. В тій розмові Качмарський висказав слово „пі", з чого обвинувачений зробив висновок, що йде про мін. Перацького. Бандера був дуже незадоволений, коли довідався, що Качмарський і Підгайний знають про виїзд Мацейка до Варшави, бо, як сказав, Мацейко щойно у Варшаві мав дістати наказ.

Більше подробиць про вбивство міністра обвинувачений Підгайний, як сказав, не знає, бо його арештували напередодні вбивства.

Дуже широкі зізнання зложив обвинувачений на тему плянованих ОУН замахів, отже на Якова Бачинського, якого по багатьох невдалих спробах убили Мигаль і Сеньків, на совітський консулят у Львові, на воєводу Юзефського в Луцьку, на комісаря Коссобудзького, причому, як каже обвинувачений, протиділав замахові на комісаря Коссобудзького м. ін. через вручення особі, що мала довершити замаху, замісць правдивої петарди, яку дістав від Бандери, звичайної пачки. Дальше обвинувачений говорив про пляновані напади, які мали достарчити організації грошевих засобів, отже на післанця львівської електрівні, на інкасента банку, на почтові амбулянси і т. д. Але ті напади не відбулися.

По дальшим зізнанням обвинуваченого у травні 1934 р. Бандера видвигнув концепцію створення боївок, які в тому часі зорганізовано. Створено дві боєві групи, хоч було наміре но створити три. Кожна група складалася з двох одиниць, 2-ох трійок. Одна з тих груп підлягала тимчасово обв. Підгайному, хоч фактичний провід обняв у ній обв. Качмарський.

ХТО ТАКИЙ „КСАВЕРИ БРУДАС"?

У звязку із замахом на совітський консулят обвинувачений сказав, що дістав від Бандери доручення перевести анкету, хто з членів його боєвої групи б/в би готовий піднятися виконати той замах. Відповіди на ту анкету мали бути вислані на адресу: „Ксавери Брудас", політехніка. Хто є тим „Ксаверим Брудасом", обв. Підгайний спочатку не хотів казати. Пізніше, на завваження слідчого судді, що дотеперішні вислідн слідства виказують, що ним є Роман Шухевич, Підгайний сказав, що тому, що його здеконспіровано, не бачить потреби впиратися, що робив виключно для сентименту до това-